

Міжнародні торговельні мережі сьогодні є проявом глобалізації, адже їх поширення сприяє не тільки економічному розвитку країни походження мережі, а й тих країн в яких функціонує мережа. Також така співпраця сприяє поширенню певних торговельних традицій країни походження в інших країнах світу. В Україні поширені чотири міжнародні торговельні мережі. Найбільше їх сконцентровано в Центральній Україні, зокрема, у м. Київ. Для Західної України поширення міжнародних торговельних мереж не є таким стрімким, як у Центральній або Східній Україні. Також є області, де міжнародні торговельні мережі не здійснюють діяльності.

Джерела та література

1. GT Partners Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gtpartners.com.ua/>
2. Апопій В. В. Організація торгівлі : підручник; 2-ге вид., перероб. та доп. / [Апопій В. В., Міщук І. П., Ребицький В. М. та ін.] ; за ред. В. В. Апопія. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 616 с.
3. Липчук В. В. Маркетинг : навч. посіб. / В. В. Липчук, Р. П. Дудяк, С. Я. Бугіль, Я. С. Янишин. – Львів : Магнолія 2006, 2012. – 456 с.
4. Міжнародна компанія із збору статистичної інформації «Statista Inc.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.statista.com/aboutus/>
5. Офіційний сайт торговельної мережі «Auchan» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.auchan.ua/>
6. Офіційний сайт торговельної мережі «BILLA» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.billa.ua
7. Офіційний сайт торговельної мережі «King Kullen» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : kingkullen.com
8. Офіційний сайт торговельної мережі «METRO Group» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.metro.ua/
9. Офіційний сайт торговельної мережі «SPAR» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.spar.org.ua/
10. Торговое дело: экономика и организация / ред. Брагин Л. А., Данько Т. П. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 256 с.

УДК 336.761(477)

М. І. Мальчик – студентка 3 курсу факультету міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Перспективи розвитку вітчизняного фондового ринку в умовах посилення інтеграційних процесів

*Роботу виконано на кафедрі міжнародних економічних відносин та управління проектами СНУ ім. Лесі Українки
Науковий керівник: Г. І. Коваль – старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами СНУ ім. Лесі Українки*

Розглядаються основи інтеграції фондових ринків різних країн світу в контексті глобалізації міжнародних економічних відносин. Винятковою важливим аспектом дослідження є становлення та розвиток фондового ринку України, його вихід на

міжнародний рівень та реалізація на глобальному фондовому ринку. Визначено перспективні напрями розвитку фондового ринку України.

Ключові слова: фондовий ринок, економіка, інтеграція, цінні папери, фондова біржа.

Malchuk M. I. Prospects For the National Stock Market in Terms of Strengthening Integration Processes. The basics of integration of stock markets around the world in the context of globalization of international economic relations. A crucial aspect of the study is the formation and development of the stock market of Ukraine, its going global and implementation of the global stock market. Perspective directions of development of the stock market of Ukraine.

Key words: stock market, economy, integration, securities, stock exchange.

Посилення інтеграційних процесів у світовій економіці сприяє формуванню глобального ринку цінних паперів як складової частини глобального ринкового господарства. Основною причиною такого явища є загострення конкуренції, поява нових механізмів фондової торгівлі, потреба зниження трансакційних витрат та підвищення ліквідності.

Формою прояву зазначених процесів виступає горизонтальне об'єднання бірж та торговельних систем різних країн, створення стратегічних біржових альянсів. Особливо активно ці процеси відбуваються в країнах Європи, об'єднаних у Європейський Союз [4].

Сьогодні залучення акціонерного капіталу або вихід на IPO (англ. *initial public offering*) більш цікавить вітчизняні компанії, ніж розміщення єврооблігації, адже боргове навантаження багатьох українських підприємств високе. До того ж випуск бондів передбачає виплату купонів, а це додаткові видатки для компанії. Хоча саме розміщення облігації підприємств – це інструмент залучення фінансових ресурсів для проведення модернізації підприємства, так як кошти отримані під час розміщення, відповідно до чинного законодавства, не можуть бути використані на формування та поповнення статутного фонду, а також на покриття збитків від господарської діяльності [5].

Кожен із закордонних торговельних майданчиків, на які виходять вітчизняні підприємства, має свої переваги та недоліки. Розміщення коштів на Лондонській біржі – найбільш перспективний, але водночас найвитратніший варіант. На біржі зібрані найбільші інвестори з усього світу та доступ до них дорогий: вартість послуг юридичних, аудиторських, інвестиційних компаній, які допомагають підготувати IPO у Лондоні, висока (8–10 % від суми розміщення).

Вимоги до компаній, які виходять на Франкфуртську біржу, лояльніші, а ціни нижчі (6–7 % від залученої суми). Розміщення на німецькому майданчику привабливе для невеликих та середніх компаній, що орієнтують свій бізнес на Європу.

Варшавська фондова біржа позиціонує себе як аграрна, серед її переваг – лояльні корпоративні вимоги до емітентів та дешева вартість виходу на ринок: проведення IPO коштуватиме компанії 4–6 % від залученої суми.

У найближчі два–три роки альтернативою Варшавській фондовій біржі можуть стати російські біржі, зокрема Московська міжбанківська валютна біржа (далі ММВБ). На російський фондовий ринок припадає 60 % обсягу організованих торгів СНД та країн Східної Європи.

Щоденний оборот на ММВБ становить 1,8 млрд дол. США: це вище, ніж на Варшавській та Сінгапурській біржах. Проведення IPO обійдеться компанії у 6–7 % від суми розміщення [3].

Вихід на міжнародні ринки вітчизняними підприємствами можливий за умов достатнього розміру активів та (або) річного обігу не менш як 5–10 млн дол. США, сталого зростання фінансових показників та зростання частки ринку підприємства,

ліквідності балансу й кредиторської заборгованості у межах норми, кваліфікованого менеджменту, проходження аудиту за міжнародними вимогами, складання звітності в форматі GAAP.

Альтернативні майданчики пропонують невеликим молодим компаніям спрощені умови залучення коштів. Зазвичай від емітентів потрібні лише щорічні та піврічні звіти за міжнародними стандартами, а також поточні звіти про події, що мали істотний вплив на фінансове становище компанії. Крім того, серед переваг альтернативних майданчиків – мінімум формальностей і найкоротші терміни. Дозвіл на проведення IPO можна отримати протягом трьох-чотирьох місяців.

Перевагою розміщення на іноземних фондових площадках є нижча вартість залучених ресурсів для емітента, можливість вдало розмістити більший обсяг цінних паперів, ніж на вітчизняних фондових площадках [1].

Україна має достатній економічний потенціал для розбудови національного фондового ринку, темпи зростання якого випереджатимуть динаміку росту валового внутрішнього продукту. Ринок цінних паперів повинен функціонувати як регульований елемент цілісної фінансової системи, синхронізований із банківським сектором і системою державних фінансів. Саме тому хаотичний, спорадичний його поступ не є можливим і з метою впорядкування цього процесу була підготовлена чітка Програма розвитку, що й визначить основоположні напрями його подальшого реформування та суттєвої модернізації на усіх рівнях – правовому, інституційному і технологічному.

Метою Програми розвитку фондового ринку України на 2015–2017 роки «Європейський вибір – нові можливості для прогресу та зростання» (далі – Програма) є стимулювання притоку інвестицій в економіку України через інтеграцію фондового ринку у світові ринки капіталу та запровадження кращих світових стандартів і практик.

Відповідно до мети Програми, на період до 2017 р. основними завданнями розвитку фондового ринку є:

- розвиток корпоративної реформи, підвищення ефективності регулювання емітентів, розширення інструментарію на фондовому ринку;
- стимулювання інвестицій та розвитку інституційних інвесторів;
- забезпечення надійного й ефективного функціонування ринкової інфраструктури та фінансових посередників;
- забезпечення функціонування єдиної державної політики.

Реалізація Програми розвитку фондового ринку України на 2015–2017 роки має бути спрямована на забезпечення функціонування справедливого, ефективного та прозорого ринку, захист інвесторів, зниження системних ризиків, інтеграцію України в міжнародні фондові ринки, стимулювання економіки країни, збільшення надходження інвестицій.

Зокрема, очікується:

- підвищення рівня показника капіталізації лістингових компаній України (в доларах США), та, відповідно, зайняття Україною 30-го місця замість 59-го місця зі 109 країн;
- покращення позицій України у рейтингу Світового банку та переміщення з 61 на 30 місце зі 107 країн за показником обсягу торгів. Відповідно, очікується зростання показника відношення обсягу торгів до ВВП та переміщення України з 62 на 30 місце зі 107 країн.
- підвищення індексу фондового ринку S&P, що передбачатиме зайняття Україною 40 місця із 82 країн замість 76 місця у 2013 р.

Також за результатами реалізації зазначеної Програми очікується зростання показника індексу рівня захисту інвесторів, що дасть змогу Україні переміститися у Рейтингу Doing Business («Ведення бізнесу») з 128 на 70 місце із 189 країн.

За результатами реалізації Програми очікується повне та широке впровадження не менше 20 принципів та цілей регулювання ринку цінних паперів IOSCO із 37 принципів.

Також за результатами реалізації Програми передбачається присвоєння фінансовому ринку України відповідно до класифікації міжнародного індексного агентства FTSE (за рівнем розвитку фінансових ринків всіх країн) статусу Advanced Emerging [2].

Висновки. Отже, в умовах посилення інтеграційних процесів український фондовий ринок має перспективи розширення й успішного функціонування. Зростання показників розвитку фондового ринку у майбутньому забезпечить Україні більш високі місця у рейтингу країн світу.

Джерела та література

1. Бурмака М. О. Фондовий ринок України: законодавче регулювання : навч.-метод. посіб. / М. О. Бурмака. – К. : [б. в.], 2011. – 858 с.
2. Офіційна сторінка Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua/fund/info
3. Політюк Л. Г. Фондовий ринок України: проблеми та перспективи розвитку / Л. Г. Політюк, К. С. Малишев // Часопис економічних реформ. – 2011. – № 3. – С. 65–69.
4. Рахункова палата України. Офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>
5. Чемодуров О. Розвиток фондового ринку в умовах кризи / О. Чемодуров // Вісн. НБУ. – 2010. – № 12. – С. 10–14.

УДК 910.112(477)

В. В. Жук – студентка факультету міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Особливості використання альтернативних джерел енергії в Україні

*Роботу виконано на кафедрі країнознавства і міжнародних відносин СНУ ім. Лесі Українки
Науковий керівник: Г. В. Копачинська – кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства і міжнародних відносин СНУ ім. Лесі Українки*

Аналізується стан використання альтернативних джерел енергії в Україні. Розглядаються можливості досягнення енергетичної незалежності держави. Характеризуються проблеми та перспективи використання відновлювальної енергетики в Україні.

Ключові слова: альтернативні джерела енергії, відновлювальна енергетика, «зелений тариф», електроенергетика.